

1. Г.Г.Швачич, В.В.Толстой, Л.М.Петречук, Ю.С.Іващенко, О.А.Гуляєва, Соболєнко О.В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2017. –230 с.
2. Что такое графический дизайн в 2020? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://videoinfographica.com/graphic-design/>
3. Brown, T. H. (2006). Beyond constructivism: Navigation in the knowledge era. *On the Horizon*, 14(3), 108-118.
4. Information and Communications Technology in UK Schools [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://web.archive.org/web/20070104225121/http://rubble.ultralab.anglia.ac.uk/stevenson/ICT.pdf>
5. The Development of Innovative Ideas Through Creativity Training [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780080441986500255>

## УДК 37.1

### ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІМ ДИЗАЙНЕРАМ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

**Atlanov Valery** – 2 st year  
postgraduate student of Kyiv State  
Academy of Decorative and Applied  
Art and Design named after Mykhailo  
Boychuk

**Атланов Валерій Володимирович** –  
аспірант II курсу, Київська державна  
академія декоративно-прикладного  
мистецтва і дизайну імені М. Бойчука

**Анотація.** Зазначено, що традиційні методики викладання комп'ютерних дисциплін у закладах вищої освіти України не використовують значний потенціал ефективності, який мають сучасні технології освіти. До останнього часу новітні технології впроваджувалися в навчальний процес лише поодинокими зусиллями педагогів-новаторів. Але пандемія коронавірусної інфекції та карантинні заходи, впроваджені у зв'язку з нею, поставили керівництво вищої школи перед необхідністю

використовувати новітні технології в освітньому процесі. Перші результати такого впровадження дозволяють помітити кілька важливих переваг та викривають декілька суттєвих недоліків у викладанні комп'ютерних дисциплін за новітніми технологіями.

Аналіз цих переваг та недоліків дає можливість намітити шляхи бажаного реформування методик викладання комп'ютерних дисциплін у вищій школі.

**Ключові слова:** ефективність підготовки дизайнерів, новітні комп'ютерні технології, дистанційне навчання, нова система навчання.

## **PECULIARITIES OF TEACHING COMPUTER DISCIPLINES TO FUTURE DESIGNERS IN MODERN CONDITIONS**

**Abstract.** It is noted that traditional methods of teaching computer science in higher education institutions of Ukraine do not use the significant potential of efficiency that modern educational technologies have. Until recently, the latest technologies were introduced into the educational process only by a single effort of teachers-innovators. But the coronavirus pandemic and its quarantine measures have put high school leaders in need of the latest technology in education. The first results of this implementation allow us to notice several important advantages and reveal several significant shortcomings in the teaching of computer disciplines using the latest technologies.

The analysis of these advantages and disadvantages makes it possible to identify ways of desirable reform of methods of teaching computer science in higher education.

**Keywords:** effective training of designers, the latest computer technology, distance learning, a new learning system.

**Постановка проблеми.** В останні роки багато науковців звертали увагу на те, що традиційні методики викладання комп'ютерних дисциплін

при підготовці майбутніх дизайнерів не відповідають вимогам часу [1], [2], [3], [4], [6]. Хоча вже існують технології навчання, які дозволяють значно підвищити ефективність такої підготовки. Незважаючи на актуальність проблеми, її вирішення залишалося лише на рівні наукових пропозицій, а впровадження чекало на своїх педагогів-новаторів та ентузіастів.

Однак у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції несподівано виникла ситуація, коли керівництва вищих навчальних закладів України були вимушені впровадити в своїх закладах методи дистанційного навчання, які є частиною сучасних технологій освіти. Результати такого впровадження неоднозначні та потребують ретельного аналізу.

**Аналіз джерел.** Дистанційним формам навчання та їх високому потенціалу ефективності приділяла увагу в своїх роботах О.В. Слободянюк з колегами [1], [2], [3]. Велике значення комп'ютерним технологіям навчання надається в роботах М.Ф. Юсупової [4], [5]. М.М. Ожга [6] зосередився на наукових аспектах навчального процесу. Праці цих та багатьох інших науковців свідчать про те, що новітні технології освіти мають великий потенціал та поступово впроваджуються в життя педагогами-новаторами. Але традиційна вища школа через свою інертність та застарілу організаційну модель, в більшості випадків ігнорує новітні рекомендації науковців. Значним поштовхом в напрямі зміни парадигми навчального процесу став всезагальний перехід на дистанційне навчання під час карантину у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції.

**Виклад основного матеріалу.** Цей перехід став своєрідним несподіваним експериментом, за яким цікаво спостерігати і який уже зараз демонструє кілька важливих результатів.

Першим результатом переходу на дистанційне навчання (спостереження проводилися на базі ВП «МФ КНУКіМ») студентів-дизайнерів є відкрита диференціація студентів по відношенню до навчання. В кожній групі спостерігаються кілька студентів, які недостатньо мотивовані

до навчального процесу і сприймають дистанційне навчання як привід, який виправдовує їх небажання виконувати завдання. В традиційному навчальному процесі такі студенти маскувалися и не завжди були помітні.

Другим результатом переходу на дистанційне навчання є високий ступень формалізації відношень між студентом і викладачем (виконання обов'язкових завдань, за які отримуються накопичувальні бали, тести з автоматичним оцінюванням і т.д.). Така формалізація дозволяє викладачеві утриматися від спокуси виставити необ'єктивну оцінку, а студентові – довести справедливість отриманої оцінки.

Третім результатом переходу на дистанційне навчання є підвищення значення самостійної роботи, що є запорукою формування необхідних компетенцій дизайнера. Викладач допомагає студентові зорієнтуватися в матеріали, але опрацювати його, щоб успішно виконати завдання, студент має сам.

Четвертим результатом є широке використання мультимедійних технологій в навчальному процесі. Це дозволяє по-перше, заощадити час на опрацювання матеріалу у порівнянні з роботою з книжковими джерелами, а по-друге, матеріал більш ефективно сприймається та запам'ятовується студентом.

П'ятим результатом переходу на дистанційне навчання є підвищення ефективності роботи викладача. Необхідність підготовки навчальних матеріалів для публікації онлайн вимагає від викладача більш системно та раціонально керувати навчальним процесом. В традиційних умовах це не завжди вдавалося реалізувати.

Шостим результатом є висвітлення недоліків обліку, та перевірки, які залишилися від традиційної навчальної системи. Організація обліку та перевірки потребує радикальних змін та відповідності умовам дистанційного навчання, а поки що вона протирічить цим умовам та знижує ефективність навчального процесу У якості прикладу можна привести необхідність

щотижневого заповнювання відомості накопичувальних балів на кожного студента, хоча оцінки були виставлені в онлайн платформі і це дозволяє автоматизувати звітність і взагалі звільнити викладача від необхідності витратити час на виконання не властивих йому функцій.

Аналіз первинних результатів переходу на дистанційне навчання (попри те, що «експеримент» поки що не закінчився) дозволяє намітити контури більш ефективної моделі організації навчального процесу при підготовці майбутніх дизайнерів у вищому навчальному закладі. Головним елементом нової системи необхідно зробити формалізацію відношень викладача і студента через онлайн звітність та автоматизацію оцінювання (там де це можливо). Необхідно також змінити принцип звітності з системи посеместрових іспитів-заліків на помодульну систему «на проходження» (студент не може перейти до наступного модулю, поки не «закриє» поточний). Зрозуміло, що в такому разі деякі студенти безнадійно відстануть, і це, як не дивно, є перевагою системи. Студент, який опинився в умовах, коли він не в змозі пройти черговий модуль, вимушений або мобілізуватися, та виконати завдання, або припинити навчання. Проходження модулів – додатковий мотиваційний фактор, що діє не від сесії до сесії, а безперервно на всьому протязі навчання. Подальший розвиток такої системи об'єктивно приведе до повної трансформації навчального процесу, відмови від традиційних екзаменів взагалі, та стабілізації навчального процесу. Замість хвилеподібної неефективної системи навчання прийде рівномірна з постійним стабільним навантаженням система «на проходження». Термін навчання в такій системі може варіюватися: талановитий студент може швидко «пройти» модулі та успішно закінчити заклад, а інший може роками залишатися на першому курсі.

### **Висновки та перспективи подальшого дослідження:**

1. Загальний карантин, який був пов'язаний у зв'язку з пандемією коронавірусної інфекції, започаткував несподіваний експеримент з

впровадження в навчальний процес новітніх технологій дистанційного навчання. Спостереження за результатами цього впровадження розкривають низьку переваг та недоліків системи, в якій новітні технології базуються на застарілому традиційному ґрунті. Ця система нестійка і потребує подальшої трансформації у більш стабільну, засновану на сучасних технологічних принципах.

2. Дистанційна форма навчання продемонструвала відкриту диференціацію студентів за відношенням до навчання. Частина студентів сумлінно виконує всі завдання, а частина взагалі припинила працювати. В традиційній системі ці студенти, навіть якщо і були присутні на парах, не цікавилися дисциплінами і являли собою баласт, хоча на перший погляд це не завжди було помітно.

3. Дистанційне навчання завдяки автоматизованому оцінюванню в тестах та необхідності виконувати всі завдання, що публікуються в певному режимі, приводить до формалізації відносин між викладачем і студентом, що підвищує об'єктивність оцінювання.

4. При дистанційній формі навчання значно підвищується значення самостійної роботи студента, що позитивно впливає на отримання необхідних компетенцій майбутнього дизайнера.

5. Широке використання мультимедійних технологій, як основних при дистанційному навчальному процесі, підвищує ефективність опрацювання матеріалу та його сприйняття.

6. Необхідність підготовки матеріалу для онлайн публікації вимагає від викладача більшої ефективності роботи, що позитивно впливає на якість підготовки дизайнерів.

7. Більш рельєфне висвітлення недоліків старої традиційної системи навчання при використанні дистанційної форми сприяє пошуку реформування навчального процесу у бік його осучаснення та підвищення ефективності.

8. Аналіз первинних результатів впровадження сучасних форм і методів навчання дозволяє окреслити контури нової, більш стабільної та більш ефективної системи підготовки дизайнерів, заснованої на принципі відмови від традиційних іспитів-заліків у періоди сесій і заміні їх на проходження модулів, коли студент не може перейти до наступного модулю, поки він не виконав завдання попереднього. Ця система має більш високий потенціал ефективності і її впровадження значно підвищить якість дизайнерської освіти. Створення такої системи та впровадження її в життя – завдання майбутніх досліджень у сфері підготовки фахівців з дизайну.

#### **Список використаних джерел:**

1. Слободянюк О. В. Самостійна робота студентів при дистанційному вивченні інженерної та комп'ютерної графіки / О. В. Слободянюк // Матеріали міжнародної конференції [Інтернет – Освіта – Наука – 2008]. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. – Т. 1. – С. 206–208.
2. Слободянюк О. В. Використання інформаційних технологій при дистанційному вивченні інженерної та комп'ютерної графіки / О. В. Слободянюк // Наукові записки ТНПУ. Серія «Педагогіка». – 2008. – № 8. – С. 24–27.
3. Слободянюк О. В. Інтеграція дистанційної та традиційної форм організації навчального процесу / Б. І. Мокін, О. П. Мельник, О. В. Слободянюк // Вісник ВПШ. – 2009. – № 2. – С. 115–119.
4. Юсупова М. Ф. Эффективность использования информационных технологий (ИТО) / М. Ф. Юсупова, В. К. Сидоренко // Наука і освіта : науково-практичний журнал Південного наук. центру АПН України. – 2006. – № 3–4. – С. 124–128.
5. Юсупова М. Ф. Оценка дидактической эффективности применения информационных компьютерных технологий обучения (ИКТО) / М. Ф.

Юсупова // Науковий вісник : зб. наук. праць. – Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2006. – № 11–12. – С. 32–40.

6. Ожга М.М. Проблеми графічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів у наукових дослідженнях. // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: збірник наукових праць / Укр. інж. пед. академія. – Х., 2012. Вип. 34-35 – с. 226-233.